

Sensorveiledning for fire timers skole-eksamen HIS1110 høsten 2019

Studentene på his1110 har fulgt undervisningen på his 1200, og eksamen i emnet gis for siste gang.

Middelalderen

Studentene skal redegjøre for utviklingen av kirkemakt og kongemakt som riksinstitusjoner i middelalderen i Norge. Selv om dette er en ganske vid oppgave, bør redegjørelsen danne grunnlag for en drøfting av konsekvensene for forholdet mellom de to riksinstitusjonene i høymiddelalderen, og hvilke konsekvenser det hadde for folk. Selv om man kan tidfeste perioden fra ca 1150-1350, kan det fungere for mange å trekke linjene noe lenger tilbake i tid.

Relevante momenter å trekke inn, vil for statens vedkommende være:

Administrative, rettslige og finansielle endringer (Systemenn, kongsinntekter, kongelige rettslige initiativ etc) Territorielle og militære endringer (Norgesveldet, kontroll over leidang, hird etc) For kirkens vedkommende kan følgende være relevant

Konsekvensene av erkebispetet

Utviklingen av en sterkere administrasjon. Kongsideologi og kirkemakt. Kirken som godseier. Inntekter. Prestenes økte status. De fleste studentene vil sikkert fokusere på hvordan forholdet mellom kirke og stat utvikler seg i konflikt og samarbeid, mens andre vil rette besvarelsen noe mer mot konsekvensene for folket, i det nærværet til de to institusjonene gjorde seg mer gjeldende.

1814

Studentene bør kunne gjøre rede for de storpolitiske hendelsene fram mot det danske tapet av Norge i Kielfreden i januar 1814. Kunnskap om hendelsene som leder Danmark-Norge inn i Napoleonskrigene og bakgrunnen for det, bør være med. Kristian Fredriks rolle i opprøret som fulgte, bør vektlegges og vurderes. Dessuten bør studentene vise at de kan drøfte indre faktorer, så som samfunnsendringer, utviklingen av en elite med en toneangivende embets- og borgerstand og en lesefør bondestand. Dessuten bør erfaringene fra Napoleonskrigene med, både når det gjelder administrative endringer i nødsår, og frustrasjon over de vanskelige forholdene. Dessuten er det fint om ideer som folkesuverenitet og andre tanker som fikk uttrykk i den amerikanske og den franske revolusjonen, trekkes inn og er med i drøftingen.